

GRADSKA BIBLIOTEKA
JURAJ BIŽUČIĆ
ŠIBENIK
NAUČNO ODJELJEK

SMRT FAŠIZMU - SLOBODA NARODU!

CIJENA 1 DINAR.

JEDINSTVO

ZIVIO BRATSKI SOVJETSKI SA-
VEZ, MOĆNI OSOLONAC SLOBO-
DOLJUBIVIH NARODA U BORBI
ZA DEMOKRACIJU, NEZAVI-
SNOST I SLOBODAN UNUTRA-
ŠNJI RAZVITAK!

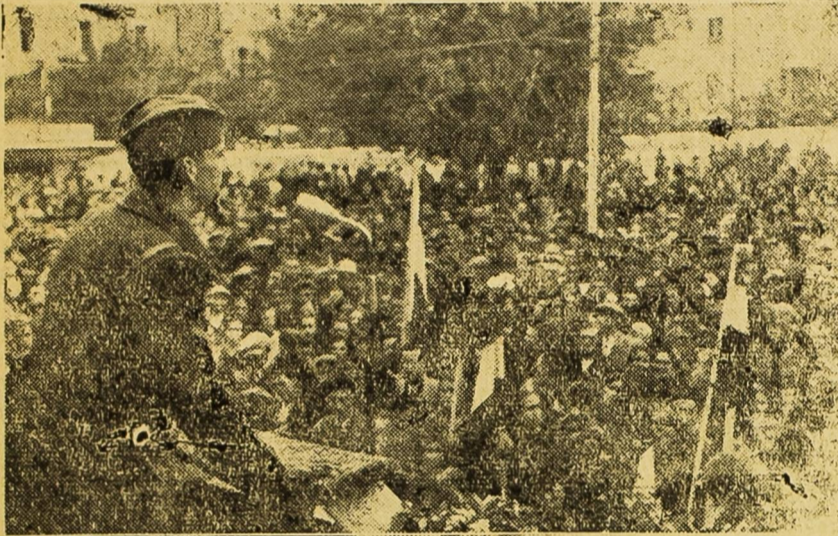
IZDAJE NARODNI FRONT ZA OKRUG ŠIBENIK

Broj 10

Šibenik, subota 3. XI. 1945.

Godina III.

PRVA GODIŠNJICA OSLOBOĐENJA ŠIBENIKA

Prvo narodno slavlje u o slobodjenom Šibeniku 5. XI. 1944

Danas Šibenik slavi prvu godinu slobode.

Trećeg studenoga 1944. godine proslavljene jedinice XXVI. Udarne dalmatinske divizije oslobodile su naš grad i time zauvijek protjerale mrske okupatore. Žrtve i naponi, koje smo uložili u ovoj nadčovječanskoj borbi za slobodu i nezavisnost urodile su plodom-pobjedom kojom će se ponositi naša buduća pokoljenja.

Taj dan ostat će zlatnim slovima zapisan u povijesti našega grada. Radost naših majka i očeva, braće i sestara, koji su u svakom borcu vidjele svoga sina i brata, teško je danas opisati.

Teške su bile godine okupacije, nečuvena su zvjerstva i nasilja kojima je bio izvrgnut narod našega grada. Vjekovni neprijatelji hrvatstva, jugoslavenstva, njemački i talijanski fašizam, htjeli su da istrijebe naš narod sa ovih neprikosnoveno slavenskih obala. Ginulo se na stratištima, čamilo se u zloglasnim fašističkim kazematima i logorima smrti, ali ništa nije pokolebalo borbeni duh našega grada. Na teror odgovaralo se pojačanim otporom. Po našim ulicama praskale su bombe, odjekivali su revolverski metci, padale su mrske fašističke zvijeri. Plaćali su za svoja razbojstva oholi djecoubice i pljačkaši. Tako je odgovarao Šibenik Mussolinijevim i Hitlerovim razbojnicima, i ustaško-četničkim plaćenicima.

Hrvatski i jugoslavenski, slobodarski i republikanski Šibenik, nije se dao zavesti od izdajnika Mačeka i plaćenika Pavelića. Naprotiv, u tim teškim vremenima masovnih ustaških pokolja u Kninskoj Krajini i Lici, prvi šibenski partizani krenuli su u pomoć svojoj srpskoj braći boreći se protiv ustaških krvoloka. To je bio odgovor rodoljubivog Šibenika pozivu »proroka« iz Kupinca.

Šibenik je bio uvijek prvi kad se radilo o borbi za slobodu i socijalnu pravdu. Na poziv slavne Komunističke Partije Šibenik se odazvao ne ustručavajući se ni jednog trenutka. Sirom naše slavne domovine borili su se i ginuli sinovi našega grada. Zbratimljeni sa drugovima Crnogorcima, Srbima i Slovincima, Makedoncima i Bosancima u redovima slavni proleterskih brigada i bataljona Hrvati Šibenika pronosili su slavu svoga borbenoga grada. Svugdje gdje se vodila borba oni su lijevali svoju krv i time zapečatili vječno bratstvo i jedinstvo naših herojskih naroda. Na Drini i Limu, na Soči i Neretvi, na slavnj

Kozari i Biokovu, u C-Gori i Istri razasuti su grobovi sinova našega grada. Na sva vremena ostat će u povjesti naših naroda epopeja na Drini za vrijeme V. neprijateljske ofenzive, u kojoj je II. Dalmatinska brigada, sastavljena od većine Šibenčana, izvršila herojska djela. Virovi nemirne Drine nosili su naše drugove, samo pramenovi kose pokatkad bi se vidjeli, ali ta neprirodna smrt nije za strašivala Šibenčane da uz nadljudske napore prebace preko rijeke hiljade ranjenih drugova i voljenog komandanta Tita.

Velike su žrtve i udio koje je dao Šibenik u borbi za slobodu i nezavisnost. Svijestan toga svoga udjela on se ponosi da spada u red heroja-gradova koji su dali sve. »Sve za slobodu i bratstvo, a slobodu ni za što!«, to je bila lozinka radi čega je Šibenik umirao i gladovao, ali se nije pokorio već je visoko dizao barjak bunta i slobode.

Šibenik neće nikada zaboraviti svoje junake prvoborce. Svoje najbolje sinove Petra Grubišića, Danu Rončevića, Bonda Macuru, Mira Višića, Zdravka Begu, Vladu Perana, Duška Vrljevića, Antu Belamarića, Blaža Višića, Ivicu Lasića, Matu Bujasa, Dragu Junakovića i plejadu drugih junaka. Cvijeće kojim su jučer posuti grobovi na Raskrižju sadrži priznanje i ljubav njihovim žrtvama. To je naš zavjet da će nam oni biti uvijek i svugdje naši. Njihov primjer davao nam je snage u najtežim trenutcima opstanka, on će nas danas i sutra podstrekavati na nova pregnuća da čuvamo i gradimo ono za što su oni dali svoje živote.

Godina slobode je prošla, ona je ispunjena velikim stvaralačkim djelima. Na svakom mjestu svaki je naš rodoljub prožet jedinstvenim duhom, duhom rada i poleta.

Proslava godišnjice oslobodjenja Šibenika pada samo par dana pred izbore za Ustavotvornu skupštinu. Ova proslava dakle ujedno je i uvod u veliki blagdan Dana republike Narod Šibenika čvrsto zbijen pod zastavom Narodnog fronta izači će danas na ulicu i manifestirati svoju nepokolebljivu odanost idealima za koje su dali svoje živote njegovi najbolji sinovi i kćeri. Isto tako 11. XI. ćemo jedinstveno istupiti i pokazati prijateljima i neprijateljima da je Šibenik uvijek bio i ostaje hrvatski, slobodarski, Titov i republikanski.

ZIVJELA PRVA GODIŠNJICA OSLOBOĐENJA ŠIBENIKA!

Ante Bego-Giljak tajnik Okružne Narodne fronte

U tajniku okružnog Narodnog fronta susrećemo tipični primjer narodnog borca za slobodu i bolju budućnost svoga naroda. Razvijao se skupa s narodom, preživio je šestojanuarsku diktaturu i učestvovao u općenarodnom pokretu za obaranje velikosrpske hegemonije. Ante Bego je već u svojim mladim godinama kao radnik osjetio svu težinu terora vladajuće klike i socijalne nepravde. Smatrajući se organskim dijelom svoga obespravljenog i ugnjetavanog naroda, on se nijednog trenutka nije odvojio od njega i njegove opravdane borbe za slobodu.

Masovne demonstracije Šibenčana iz 1935., 1938. i 1940. godine, imale su u njemu vatrenog pristašu i organizatora. Već tada poprimio je borbene tradicije našeg grada i u vatri uličnih općenarodnih demonstracija i radničkih štrajkova učio se zajedno sa svojim drugovima i porobljenim narodom kojim putem treba ići k narodnoj slobodi i socijalnoj pravdi. Svojom skromnošću i jednostavnošću, svojom iskrenošću Ante Bego je stekao simpatije naših sugradjana i u mnogome doprinio jačanju jedinstva kako radnog naroda, tako i svih rodoljubivih i naprednih snaga.

U teškim danima fašističke okupacije, kada su mnogi nevini rodoljubi pali žrtvom krvavog fašističkog okupatora, prekaljeni prvoborac Ante Bego nije sašao sa utrog puta, već ga uvijek nalazimo čvrsto povezana uz svoj narod. Od prvog dana okupacije učestvuje u intezivnom ilegalnom radu u našem gradu. Nprestanu učvršćuje i proširuje borbene anti-fašističke organizacije, sudjeluje u organiziranju ustanka u Dalmaciji, a na pojačani fašistički teror on odgovara organiziranjem oružanih i saboterskih akcija. Njegov rad se ne iscrpljuje samo u tome, već ga u slobodnim časovima susrećemo svugdje gdje su interesi zemlje i naroda u pogibelji. Mnoga uciviljena majka i mnogi malodušni građani našli su u njegovim iskrenim riječima utjehe i snage za ustrajnost.

Kroz protekle četiri godine teškog fašističkog terora, fašistička soldatetska svojim zloglasnim racijama pretresla je grad desetine puta, ali uza sve to naši hrabri ilegalci nijednog trenutka nisu prestali da vjeruju. U tim teškim uslovima ilegalnog rada Antu Bega-Giljka nalazimo uvijek medju prvima. Pokatkada morao je da napusti grad i podje na oslobodjeni teritorij, ali već poslije kratkog odsustva opet ga susrećemo u gradu, gdje sa podvostručenom snagom radi na oslobodjenje svoje zemlje i svoga naroda.

Narodu Šibenika i šibenskog okruga dobro su poznate zasluge prvoborca Ante Bega. Radnici i seljaci i naša intelektualna omladina poznaje njegov uporan rad na stvaranju borbenog saveza i jedinstva radnika, seljaka i poštene inteligencije. Jednako to znaju Hrvati i Srbi šibenskog okruga, koji

su u Ante Begi upoznali nepokolebljivog pobornika bratstva i jedinstva. Šibenčani su ponosni što ga takovi ljudi zastupaju u Vrhovnom tijelu federalne Hrvatske, Narodnom Saboru Hrvatske. Naš narod se ponosi što kandiduje za Ustavotvornu skupštinu prekaljenog borca i svijesnog rodoljuba.

Narod grada i kotara Šibenika jedva čeka dan 11. studenoga, kada će jedinstven, kao i u borbi, glasovati za izbornog kandidata dr. Ivana Ribara i njegova zamjenika Antu Bega-Giljka i time pokazati svoju privrženost idealima slobode, za koju su ginuli i stradavali stotine i hiljade naših najboljih sinova i kćeri.

Ratni zločinci Milan Nedić i družina bit će predani našim vlastima

Državna komisija za utvrđivanje zločina okupatora i njihovih pomagača izdala je slijedeće saopćenje:

»Ministarstvo spoljnih poslova vlade Velike Britanije saopćilo je notom od 19. oktobra pod brojem R-1263 Državnoj komisiji preko jugoslavenske ambasade u Londonu da će u najskorije vrijeme izdati jugoslavenskim vlastima slijedeće ratne zločince, koji se nalaze u rukama britanskih vlasti: Milana Nedića, Lava Rupnika, Milana Ačimovića, dr. Miroslava Vasiljevića, dr. Stevana Ivanića, Dušana Pantića, generala Djuru Botića, Miroslava Sarajkovića, generala Borivoja Jonića, Jovana Petrovića, Miku Djordjevića, Iliju Paranosu, i Kostu Mušickog.«

KOTAR KNIN ZA IZBORNI FOND

Premda su ekonomske prilike u kotaru Kninu prilično teške, ipak je narod u ogromnoj većini davao i prikupljao dobrovoljne doprinose za Izborni fond Narodnoga fronta i time još jednom nepobitno dokazao svoju odanost tekovinama Narodno-oslobodilačke borbe.

U kotaru je sakupljeno 17.109 dinara i to kako slijedi:

1. Biškupija 1.090 din.
2. Kotarski NO. Knin . . . 2.952 din.
3. Prosvjetni radnici u Kninu 1.084 din.
4. Željeznička sekcija Knin . 970 din.
5. Željeznička stanica Knin 1.350 din.
6. Ložiona Knin 530 din.
7. Željeznička sekcija Strmica 730 din.
8. Naknadno građani Knina . 390 din.
9. Naknadno selo Vrbnik . . 2.274 din.
10. Žagrović 3.864 din.
11. Mala Polača 1.555 din.
12. Velika Polača 320 din.

Tokom čitavog jučerašnjeg dana hodočastio je narod na groblje Raskrižja gdje su pokopani prvoborci — žrtve fašizma.

Grobovi Šibenčana, kao i narodnog heroja Rade Končara, Splićana i ostalih zasuti su cvijećem i vijencima. Vijence su položili predstavnici narodne vlasti, masovnih organizacija i raznih drugih društava.

Na groblje je došla velika delegacija iz Splita, koja je pohodila grobove svojih sinova i kćeri strijeljanih 1941. i dalje.

Ovu tužnu svečanost uzveličala je svojim prisustvom Narodna glazba i pjevačko društvo »Kolo«.

SVI NA IZBORE ZA NARODNU REPUBLIKU I MARŠALA JOSIPA BROZA-TITA!

Predizborni mitinzi omladine šibenskog okruga

Kako je u borbi bila herojska tako u miru prožeta udarništvom mlada Titova generacija radnika, seljaka i srednjoškolaca smjelo ide naprijed protiv starog i trulog — k novom i boljem

Predizborni miting omladine grada i kotara Šibenik okupio je na Titovoj Poljani preko 3.500 omladinaca i omladinki, mladih radnika, seljaka, srednjoškolaca i pionira. Pod mnoštvom zastava i transparentata tu su se sakupili hrabri borci, čije grudi rese medalje i ordeni, učarnici u radu na obnovi iz Bilica, Vrpolja i Dubrave, iz Zablaća i drugih mjesta našeg kotara. Titova Poljana odjekivala je borbenom pjesmom i oduševljenim klicanjem. Učešće narodne glazbe još je više doprinijelo da ovo veličanstveno slavlje ostane nezaboravno.

Miting je otvorila

Smiljana Karadjole

koja je kazala:

»Drugovi i drugarice, omladino kotara i grada Šibenika! Otvaram naš predizborni miting, kao manifestaciju privrženosti naše omladine drugu Titu i republici. (Živio drug Tito i republika!). Pozdravljam predstavnike Narodne vlasti, Narodne fronte, Antifašističke organizacije žena i sindikata. Pozdravljam i tebe, borbeno omladino kotara i grada Šibenika, koja ćeš 11. XI. svoju borbu još jednom svijesno dokazati.«

Krste Mačo-Lambaša

ispred radničke omladine rekao je:

»Drugovi i drugarice, pozdravljam vas ispred radničke omladine, koja je vodila borbu još za vrijeme stare Jugoslavije, koja je vodila borbu protiv svih režima, koji su tlačili sve naše narode. Tu svoju borbenost ona je odražavala u štrajkovima i u raznim demonstracijama protiv protunarodnih klika. Naša omladina čvrsto se zbilila i išla naprijed jednoj boljoj budućnosti. Njena borba je imala koristi za čitav naš narod. Ona je odrazila najviše tu svoju borbenost onda, kada su fašističke horde došle i porobile našu zemlju, onda kada su domaći izrodni prodali naš narod. U tim prvim danima dižu se radnici-omladinci, koji su stvarali udarne grupe, koji su bacali bombe na fašističke zvijeri. Na poziv naše slavne Komunističke Partije (Skandiranje: Partija! Partija!) digna se ona, da donese našem narodu bolju budućnost, a ujedno i sebi. Prva puška, koja je tada pukla, pukla je na sve ono što je izrabljivalo našu omladinu. Kroz tu borbu imali smo mnogo poteškoća, ali smo izvojevali slobodu za omladinu, kako sela tako i grada i srednjoškolaca. Ta sloboda izvojevana je kroz krv, koju je prolića naša omladina. Danas se od nas traži, da mi čuvamo tu slobodu kao zjenicu oka. Mi je moramo čuvati, jer su za nju dali živote naši najbolji sinovi. Danas čvršće nego ikada stoji naša omladina uz Narodni front, koji je najbolja garancija, da neće biti više izrabljivanja, da naša omladina, drugovi i drugarice, radnici, više neće biti bez prava. Zato ona čvrsto stoji okupljena oko narodne vlasti i Narodnog fronta. (Živio Narodni front!). Primjer naših omladinaca služiti će nam uvijek, primjer prvoboraca koji su otišli, da dadu svoje živote u borbi za slobodu naroda. Imena Bege Zdravka i Višića i ostalih omladinaca, koji su bili u borbi i dali svoje živote, stalno će nam lebdjeti pred očima. Danas bolje nego ikada treba, da potvrdimo tu njihovu borbu i treba, da kažemo čitavoj reakciji da više neće biti ono što ona misli i da neće biti izrabljivanja naše radničke omladine, u čijim je rukama jučer stajala puška i bomba, a danas se nalazi čekić i lopata. Ona će još jednom zauvijek potvrditi ono za što su se naši omladinci borili i 11. novembra će dokazati, da je ona čvrsto povezana uz listu Narodnog fronta, da je ona čvrsto povezana uz našega i najvećega maršala Tita. Zato će ona čvrsto okupljena glasati za republiku, glasat će za nosioca liste maršala Tita.«

Poslije toga govorio je u ime seljačke omladine

Mate Belak

tajnik kotarskog odbora USAOH-a:

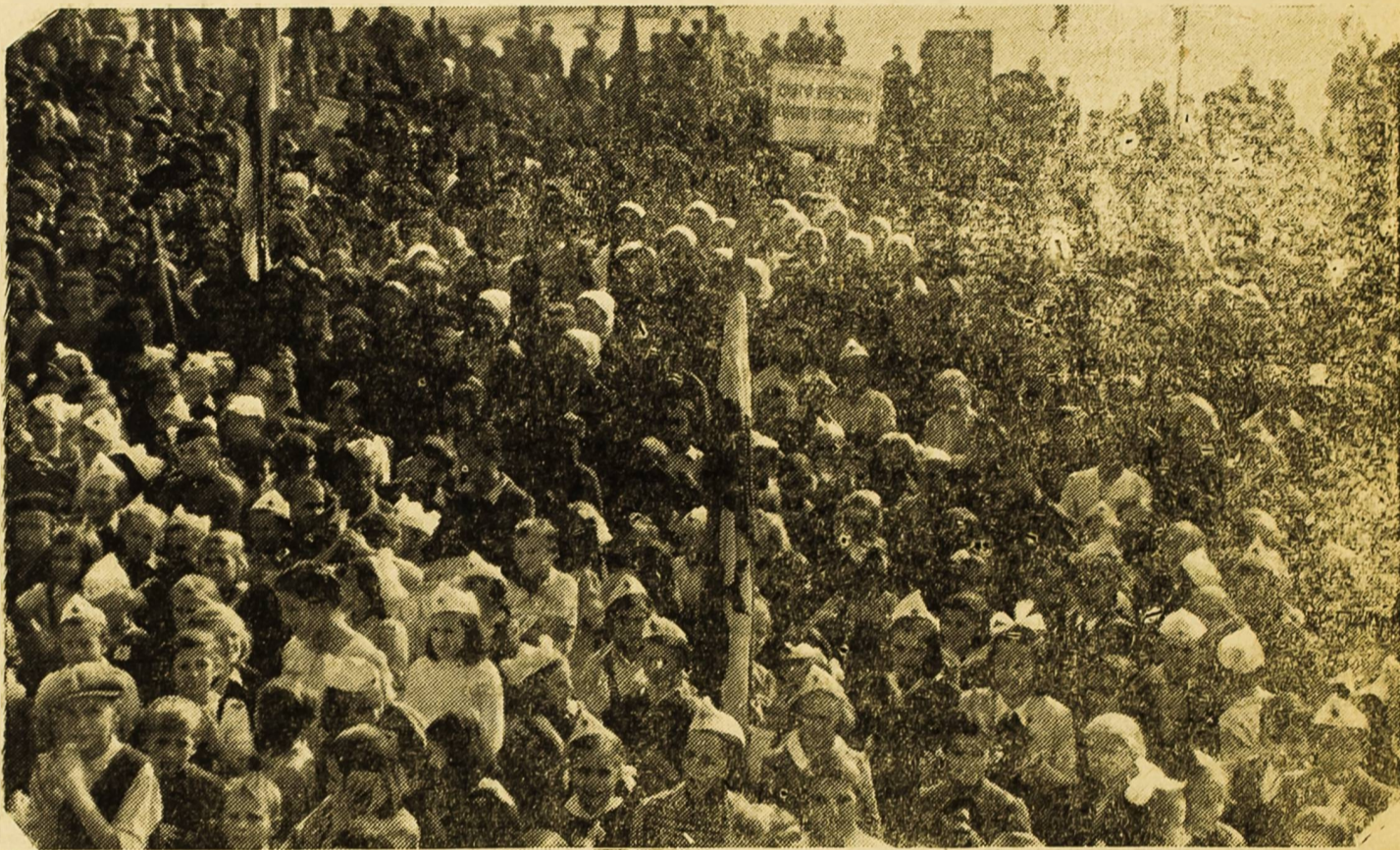
»Ovaj naš današnji miting još je jedan dokaz svima onima, koji pokušavaju, da razdvoje našu seljačku omladinu od gradske omladine. Tako su radili i svi bivši režimi stare Jugoslavije, koji su zatvarali škole ne dajući prosvjetu seljačkoj omladini, a u srednju školu nije mogao nitko da polazi, nego samo seljaci kulaci. Mi smo se, drugovi i drugarice, u borbi sa našim radnicima oslobodili kulaka, koji su tlačili nas seljake,

U ratu nepobjediva, u miru nerazdvojiva, hrvatska i srpska omladina šibenskog okruga smjelo stupa putem, koji su utrle stotine hiljada palih za slobodu.

Izbore za Ustavotvornu skupštinu, kad će po prvi put uživati pravo glasa, očekuje naša ponosna omladina prožeta patriotskim žarom i zadojena stvaralačkim poletom. 11. studenoga, dan republike, bit će nova omladinska pobjeda, pobjeda bratstva i jedinstva, pobjeda Narodnog fronta. Jedinstvena sa svojim narodom, uporna u obrani svojih omladinskih prava ona će pokazati svima, koji sumnjaju u njezinu odanost idealima za koje se borila i ginula, da je danas granitno zbijena, čvrsta kao hrid, odlučna da se bori protiv svakoga, koji pokušava da joj oduzme prava, koja je stekla u borbi za slobodu.

Širom našeg okruga održani su kroz posljednji tjedan predizborni omladinski mitinzi. Okupljena pod narodnim barjacima, hrvatskim i srpskim, zagrljena i zbratimljena jučer u ratu i danas u miru, Titova generacija dokazala je da neće staro i trulo, da hoće novo i cvatuće. U tome nastojanju nju neće nitko smesti ni zavesti.

Spontane manifestacije Titu i republici, poklici mržnje protiv izdajnika i razbijača narodnog jedinstva, koji odjekuju širom našeg okruga, na otocima i Primorju, u Zagori i Kotarima, u kninskoj Krajini i Bukovici, jasno govore o raspoloženju, kojim je obuzet cvijet naroda, naša snaga i budućnost.

Sa nedjeljnog predizbornog mitinga omladine u Šibeniku

Ovaj današnji miting urodit će plodom, on je znak jedinstva sela i grada, što razne reakcionarne klike nastoje da razbiju. (Živjelo bratstvo i jedinstvo naroda Jugoslavije!). Seljaci su išli u borbu napuštajući polja, uzeli su puške u svoje ruke i branili svoju domovinu. Mnogi od njih nisu se vratili, ali su bili svijesni, da iza njih stoje hiljade i hiljade omladinaca, koji će zauzeti njihova mjesta. Što je okupator više tlačio naša omladina se je sve više skupljala u Narodnom frontu. Ova borba urodila je plodom, jer danas vidimo, sloboda je tu. Narodna vlast je tu i ona se na razne načine muči i trudi, da izliječi rane, koje je našoj zemlji zadao okupator. Poznato nam je, drugovi, da su djeca za bivše Jugoslavije išla po ulicama, a danas se nalaze u internatima i srednjim školama. To je dokaz kako se Narodna vlast brine za našu djecu. Drugovi, budimo svi u Narodnom frontu, svi kao jedan, zbijedini i niko i nikada neće moći razbiti bratstvo i jedinstvo skovano u krvi. Svakoga dana otvaraju se razni kursevi za našu seljačku omladinu, kao i poljoprivredne škole, a to je još jedan dokaz, kako se naša Narodna vlast brine za našu seljačku omladinu. Danas se nalazimo pred velikim zadacima, pred izborima 11. studenoga, kao onda kada smo imali puške u rukama, trebamo uzeti u ruke gumene loptice i glasati za listu maršala Tita. Drugovi, kako su se naši borci borili s puškom u ruci, motikom na polju i sjekirom na sječi drva, danas treba, da smo svi jedinstveni za listu maršala Tita i Narodni front.«

U ime srednjoškolske omladine uzeo je riječ

Zorka Čeko:

»Drugovi i drugarice! Srednjoškolski i omladino kotara i grada Šibenika! Spremajući se čitavi naš narod za 11. studenoga i srednjoškolska se omladina sprema, da učestvuje u veličanstvenoj manifestaciji pobjede či-

tavoga našega naroda. Srednjoškolska omladina časno je slijedila borbene tradicije svojih prvih boraca. Mi se sjećamo demonstracija i masovnih štrajkova naših srednjoškolaca za vrijeme stare profašističke Jugoslavije. Mi se sjećamo, kad su najbolji naši sinovi srednjoškolski otvoreno istupali protiv starih političkih izdajničkih klika. Mi se sjećamo i masovnoga štrajka naše trgovačke akademije. Mi ne možemo zaboraviti masovno interniranje, kad su srednjoškolski usprkos batinanju i zatvaranju uspjeli, da obustave školu za nekoliko mjeseci, kad su naši najbolji drugovi iz učiteljske škole odnijeli talijanske knjige i time napravili važan politički čin u borbi protiv fašizma. Onda kada je trebalo popuniti naše brigade i bataljone i kada je trebalo pomoći našoj braći u Srbiji, Crnoj Gori i Bosni odlazila je omladina ne obazirući se na svoju kuću i rođni grad. Ta njihova borba donijela je kao rezultat slobodu naroda i slobodu škole koju mi danas imamo. Sve nam je to donijela borba i nema te sile, koja će moći, da našoj školi nametne ponovno ono, što je nama strano. Danas u našoj školi postoji pravilni odnos između djaka i profesora. Danas, kada se svi naši narodi spremaju, da dovrše pobjedu i srednjoškolska omladina dat će svoju riječ. Ma da svi srednjoškolski nemaju 18 godina i neće moći direktno učestvovati u glasanju, oni će svojim radom dokazati, da hoće samo republiku, da hoće samo Tita. Danas srednjoškolska omladina zajedno sa radničkom i seljačkom omladinom dat će sve od sebe, da učvrsti Narodni front i našu mladu državu.

Drugovi, na ovome veličanstvenom mitingu, na manifestaciji naših omladinskih snaga, obećajmo da ćemo glasati svi za Tita, svi za republiku. (Hoćemo! Oduševljeni aplauz.). Obećajmo, da ćemo uložiti sve svoje omladinske snage za pomoć oko učvršćenja Narodnog fronta. Obećajmo da ćemo biti jedinstveni i solidarni sa radničkom i seljačkom omladinom stojeći čvrsto na brani-

ku naše domovine demokratske federativne republike Jugoslavije i našega najvećega vodje i učitelja druga Tita.

Vjeko Torkar

pozdravio je miting u ime Jugoslavenske armije i mornarice riječima:

»Uručujem vam pozdrave mladih Srba, Hrvata, Makedonaca, Crnogoraca Jug. mornarice i Jug. armije. Pok rukovodstvom svoga vrhovnoga komandanta, maršala Tita omladina Jugoslavije je poslala teškim i trnovitim putem u NOB-u. Isto onako, kao što smo bili jaki i jedinstveni u toku oslobodilačke borbe, sa istom snagom i jedinstvom omladina čitave Jugoslavije radi na tome, da izgradi i stvori moćnu i čvrstu Jug. armiju i Jug. mornaricu. Vlasnik naše Armije i vlasnik naše Mornarice je naš narod. Ta Armija i ta Mornarica služi samo interesima naroda i za obranu onoga što su naši narodi stekli u toku četverogodišnje borbe. Kao i u toku

borbe, tako i danas mnogi mračnjaci i neprijatelji naših naroda pokušavaju da skrenu s puta naš narod, sa onoga što su naši prvoborci umirući govorili: »Hoćemo novi život, hoćemo novu sretnu Jugoslaviju, hoćemo ravnopravnost svih naroda Jugoslavije.« Potpuna ravnopravnost i demokracija u našoj zemlji daje mogućnost prvi put vojnicima, da glasuju za ono za što su se borili. To pravo će naša Armija i naša Mornarica potvrditi 11. studenoga. Omladina naše Armije i omladina naše Mornarice priprema se za dan izbora da učvrsti našu Armiju i našu Mornaricu. Omladina naše Armije i omladina naše Mornarice spremna je na sve da očuva tekovine naše borbe. Mi smo spremni sa istim naporima i sa istim jedinstvom, da zajedno sa mladim radnicima i mladim seljacima i mladim intelektualcima glasamo za Tita i republiku.«

Neva Jurković

član Oblasnog odbora USAOH-a za Dalmaciju kazala je između ostaloga:

»Drugovi i drugarice! Ovaj vaš miting, vaša pjesma i poklici, vaše zadovoljstvo najveći je dokaz, da smo mi jedinstveni. Ako još i danas ima onih, koji sumnjaju u našu potpunu pobjedu, danas videći vas ovdje, kao i širom ostale Jugoslavije, moraju biti iznenadjeni i uvidjeti, da su njihovi planovi potpuno propali. Vidimo omladinu ujedinjenu i spremnu no nove podvige za svoju potpunu slobodu. Oni govore, da mi nismo još dorasli, da bi glasali za uređenje svoje zemlje, ali najbolji odgovor je dao podpredsjednik naše Narodne skupštine, kad je kazao: »Kada su mladi borci Jug. armije, djeca od 14 i 16 godina znali, da jurišaju i ginu za slobodu, onda će znati i danas dati svoj glas za slobodu svoga naroda. Zato ćemo i mi 11. studenoga, na veliki dan slave čitavoga naroda Jugoslavije dati oduška svom veselju i glasati za Narodni front i za njenu listu. Toga ćemo dana kazati svima, koji još pokušavaju raditi

ZA TITA I REPUBLICU!

Za bolju budućnost naše omladine!

protiv nas, da će njihovi mračni ciljevi pro-
pašiti i da omladina Jugoslavije zbijena u Sa-
vez unutar narodnoga fronta ide na izbore
i kliče za Tita, za republiku.»

Ispred Narodnog fronta za okrug
Šibenik miting je pozdravio

Jovo Ugrčić:

»Pozdravljam vas ispred okružnog Naro-
dnog fronta za okrug Šibenik. Pozdravljam vas,
koji ste se okupili, da manifestirate uoči
najvećega događaja u historiji naših naroda,
uoči 11. studenog, kada ćemo oformiti i oza-
koniti ono, za što su se borili svi naši narodi
pune četiri godine, oformiti i ozakoniti našu
demokratsku republiku Jugoslaviju.

Naši narodi vodili su borbu za stvaranje
jedinstva i bratstva, borili su se za stvaranje
i učvršćenje Narodnog fronta Jugoslavije. U
toj borbi mi smo i pobijedili. Mi smo izvoje-
vali naše najveće osnovne tekovine, naj-
veće tekovine u borbi naših naroda tj. brat-
stvo i jedinstvo. Bratstvo i jedinstvo jest ga-
rancija naše budućnosti, jeste garancija naše-
ga boljeg i sretnijeg života. U tome bratstvu
mi smo stvorili čvrsti Narodni front i u to-
me frontu, drugovi omladinci, vi ste bili oni
koji ste dali na hiljade i hiljade žrtava, da se
frontu udare takovi temelji, koje više nitko
i nikada ne može poljuljati. Kada govorim
ovdje u Šibeniku ne mogu, a da ne spome-
nem prve šibenske omladince, koji su pošli
1941 god. u borbu za oslobodjenje, u borbu
za stvaranje bratstva i jedinstva naših nara-
da. Ti omladinci Šibenika bili su oni prvih
šest omladinaca, koji su pali od pogane oku-
patorske ruke, koji su strijeljani zato, što su
se borili protiv neprijatelja našega naroda.
Drugovi: Zdravko Bego, Miro Višić, Bondo
Macura, Ruža Vukman i ostali naši omladin-
ci bili su prvi u borbi za bratstvo naših nara-
da. Oni su pali i dali svoje živote, da mi
danas stvaramo i da možemo uživati plodove
njihove borbe. (Slava im!). Ti borci išli su,
kako je svima poznato, u Liku i u Bosnu, da
pomognu svojoj braći Srbima protiv ustaša.
Ti borci uzidani su u temelje naše republike
u temelje naše federativne Jugoslavije. Da-
nas se približava posljednji momenat reak-
cije, danas otkuvaca njezin smrtni čas. Ona
se trza i hoće bilo na koji način, da stvo-
ri jaz između naših naroda, da uništi bratstvo
i jedinstvo za koje smo dali toliko nebroje-
nih žrtava. Ko su ti ljudi? To su oni, koji
su vladali Jugoslavijom više od 20 godina. To

su oni, koji su pucali u nas i koji žele staro.
Oni su vama poznati. To su kralj Petar, Ma-
ček i izdajnici u inostranstvu i njihovi agen-
ti u našoj zemlji, kao Grol, Subašić i Sutej.
To su oni koji kažu, da u našoj zemlji nema
demokracije i da nije potrebno ići na izbore,
kad i onako vlada diktatura, kad i onako i-
mate, republiku, pa što hoćete s kuglicama.
Zaista mi imamo republiku. Mi je ne stvaramo
11. studenoga, mi smo je stvorili pred
četiri godine, ali na 11. studenoga mi ćemo
ozakoniti borbu i čitavom svijetu pokazati:
Evo što hoćemo! Za ovo smo se borili! (Bu-
ran aplauz). To će dokazati seljačka omladi-
na u selima, radnička omladina iz Šibenika
u tvornicama Crnici i Lozovcu, a srednjo-
školska omladina u školi. Mi ćemo, drugovi,
raditi i mi ćemo se boriti i učiniti sve, da
naša zemlja ostane zemlja sretnih i ravnop-
ravnih naroda. U toj borbi omladina će

rata, pa će je odigrati i za vrijeme mira.
U Narodnom frontu nalazi se svaki sin i
kći naših naroda, svaki onaj koji voli
domovinu i koji hoće da slobodno diše.»

U ime okružnog odbora Narodnog
fronta govorio je Mile Vlahov: »U ime
okružnog odbora Narodnog fronta nosim
vam najtoplije pozdrave. U ovom času
vi manifestujete svoju pobjedu, koju ste
postigli i djelujete udarničkim radom
na obnovi rodne grude. Vas nije uplašila
krvoločnost fašista, kada su oni u svo-
jem bijesu mučili i ubili naše smione
drugove Josu Troskota, Ivana Vodopiju
i Petra Živkovića. Vi ste smjelo pošli pu-
tem ovih naših junačkih drugova i na-
stavili ste njihov rad u Narodno-oslobodi-
lačkom pokretu. Borbom i krvlju pove-
zala se naša omladina u cilju da čuva i
sačuva slobodu i život dostojan čovjeka.

*Boreći se za oslobodjenje svoje domovine, za bratstvo i jedinstvo njenih nara-
da, herojska omladina Jugoslavije izvojevala je svoja građanska i omladinska prava.
Pred mladim naraštajem Jugoslavije otvoreni su svi putevi borbe za bolji život, za kul-
turno stvaralaštvo, za nesebičnu službu najvišim idealima domovine i naprednog čovje-
čanstva. Omladina je izvojevala pravo na slobodan rad i na slobodnu školu. Ona će na
izborima za Ustavotvornu skupštinu pokazati istu onakvu jedinstvenost, svijest i odluč-
nost, kao što ju je pokazala u čitavoj dosadašnjoj borbi za svoja i narodna prava.*

*Živjela junačka omladina Jugoslavije, budućnost domovine, plemeniti i neustrašivi
borci za ideale Narodnog fronta, za sretnu budućnost naroda Jugoslavije!*

prednjačiti, omladina će dati najviše, kao što
je dala i u NOB-i. Drugovi, 11. studenoga
treba da učinimo ono što od nas traže bez-
brojne žrtve, koje su pale za republiku. Ti
pali borci i žrtve bi nas prokleli, kad ne bi
glasali za republiku, za koju su oni pali. U to
ime, drugovi, ja vas još jednom od srca poz-
dravljam i kličem: Za Tita i republiku!»

Sa mitinga poslani su telegrami Central-
nom odboru USAOJ-a, maršalu Jugoslavije
Josipu Brozu - Titu i predsjedniku privremene
Narodne skupštine Dr. Ivanu Ribaru, kan-
didatu za grad Šibenik, u kojima se izražava
najveća privrženost i odanost omladine grada
i kotara Šibenika prema Narodnom frontu i
nosiocu savezne liste maršalu Josipu Brozu-
Titu.

Svi govori bili su popraćeni oduševljenim pok-
licima Titu, republici i bratstvu i jedinstvu
naroda Jugoslavije.

Nema nikoga tko bi nas nogao pobijedi-
ti, ako ovu današnju slogu čuvamo i ako
i dalje budemo čvrsto povezani u Naro-
dnom frontu. Na dan izbora mi ćemo još
jednom pokazati svima i svakome da
smo jednodušni i da su varave nade o-
pozicije, koja nastoji da unese smutnju
i razdor među naše redove. Reakcija
nema korijena u narodu i zato nije ni
mogla da postavi listu za ove izbore.
Uvjeren sam da ćete 11. XI, svi jedno-
dušno glasati za našeg kotarskog kan-
didata Guštu Šprljana, koji je za vrijeme
stare Jugoslavije bio stalno proganjan od
nenarodnih režima. U to ime još vas jed-
nom pozdravljam i želim vam svaki us-
pjeh u vašem nesebičnom samoprijegor-
nom radu za dobro sviju nas.»

U ime Oblasnog odbora Narodnog
fronta za Dalmaciju govorio je Nikola
Špirić, koji je pored ostaloga rekao:
»Namučena, ali nepokorena omladino
vodičkog kotara, pozdravljam vas u ime
Oblasnog odbora Narodnog fronta Dal-
macije sa našom parolom: »Živjela Re-
publika! Dolje četnik kralj Petar!« (O-
duševljeni poklici: »Dolje kralj Petar!«,
»Živjela Republika!«). Naš je narod uvi-
jek pokazivao elan i stvaralački polet,
pa ga on pokazuje i danas, unatoč svima
poteškoćama ekonomske naravi, za koje
nismo mi krivi, već za koje je kriv sa-
mo okupator i njegovi pomagači u ze-
mlji i van zemlje. Naše jedinstvo i brat-
stvo je osnovna i neuništiva snaga, koja
je omogućila današnju veliku pobjedu
Narodnog fronta. To je ujedno sigurna
garancija da će tekovine naše Narodno-
oslobodilačke borbe biti trajno očuvane,
kao i to da nema nikakove nade za naše
neprijatelje, koji hoće povratak monar-
hističke i centralističke Jugoslavije. (Po-
klici: »Nećemo povratak na staro!«,
»Živjela demokratska federativna repu-
blika Jugoslavija!«). Prigodom ove naše
slave i pobjede sjetimo se palih žrtava i
zavjetujemo se da ćemo braniti njihove

ideale, za koje su oni dali živote.« (Po-
klici: »Slava palim žrtvama!«).

Po tom je uzeo riječ Gušte Šprljan,
kandidat za izborni kotar Vodice-Kista-
nje: »Draga omladino, veoma mi je milo
da idete dalje od svojih kuća da pomaže-
te na obnovi postradalih krajeva i da
time još više učvršćujete bratstvo i je-
dinstvo našega naroda. Na taj način vi
jasno dokazujete da idete stopama naših
najboljih sinova, koji su za dobrobit
svojega naroda žrtvovali svoje živote.
Na predstojećim izborima vi ćete poka-
zati svoju snagu i glasanjem za listu
Narodnog fronta odati ćete najveće
priznanje onima, koji su pali u nadčlo-
vječanjskoj borbi naših naroda. »U dalj-
njem toku govora Šprljan je podvukao
veliki značaj izbora za Ustavotvornu
skupštinu, naglasivši da će 11. XI. omla-
dina zajedno sa svojim narodom, glasa-
njem za Tita i republiku zadati smrtni
udarac svima onima, koji pokušavaju da
unesu razdor među naš narod, kao što
će zadati udarac i onima, koji na eko-
nomskim teškoćama žele da steknu poli-
tički kapital.

Na mitingu su čitana imena 80 omla-
dinaca udarnika, koji su se istakli sa-
moprijegornim radom na raznim područ-
jima ljudske djelatnosti. Prisutni su čit-
tanje imena udarnika pozdravili odu-
ševljenim klicanjem Narodnom frontu,
bratstvu i jedinstvu, Titu i republici.

Sa mitinga poslani su pozdravni te-
legami maršalu Titu, centralnom odboru
USAOH.-a, Oblasnom odboru USAOH.-a
za Istru i pokrajinskom Odboru USA-
OH.-a.

U telegramima se izražava nepokole-
biva odanost Narodnom frontu i tekovi-
nama Narodno-oslobodilačke borbe, kao
i čvrsta odlučnost omladine kotara Vo-
dice da jedinstvenim nastupanjem 11. XI.
potvrdi ono za što su se borili i ginuli
najbolji i najhrabriji omladinci i omla-
dinke Vodica i kotara.

NARODNI MITING U BJELINI

Prilikom proslave dana sv. Paraskeve
priredjen je u Bjelini narodni miting, ko-
jemu je prisustvovalo preko 500 osoba.
Govorili su major Simo Dubajić, Gojko
Jakovčev i Dile, predsjednik Kotarskog
odbora Narodnog fronta.

Govornici su u svojim izlaganjima
prikazali život u staroj Jugoslaviji, u ko-
joj je narod bio obespravljen i koja za-
pravo nije bila prava domovina naroda,
već šačice vlastodržaca i eksploatatora.
U borbi za slobodu i nezavisnost naši
narodi stekli su istinsku domovinu, ko-
jom se ponosi svaki pojedinac, koji je za
nju spreman da se bori i gine.

Naročito je oduševljeno bio pozdra-
vjen major Simo Dubajić, zamjenik kan-
didata na listi Narodnog fronta za kotar
Vodice-Kistanje i bivši komandant Sje-
vero-dalmatinskog Odrada. Dubajić se
zadržao na razvoju Narodnog fronta i o
predstojećim izborima, na kojima će biti
ozakonjene tekovine nadljudske borbe
naših naroda. Svi pokušaji, koji idu za
tim da razbiju osnovne tekovine naše
borbe tj. bratstvo i jedinstvo naših nara-
da već sada doživjeli su neuspjeh, a 11.
XI. bit će konačno pokopani.

Sa mitinga je poslan pozdravni tele-
gram maršalu Titu, koji glasi:

»Ovdje na sajmu u Bjelini sakupljeni na
dan sv. Paraskeve dajemo svoju tvrdnu riječ
da ćemo, se kao i do sada, boriti za repu-
bliku Jugoslaviju i da ćemo 11. XI. sve
kuglice, na koje imamo pravo na ovim izbo-
rima, staviti u žaru Narodnog fronta, na či-
joj listi Vi predvodite, naš dragi maršala,
Narod sela Bjeline.«

U VODICAMA

U nedjelju 28. tek. mj. održano je u
Vodicama veličanstveno slavlje prigo-
dom predizbornog mitinga kotara Vodi-
ce. Od ranoga jutra kretala se povorka
za povorkom mladih radnika i seljaka u
pravcu Vodica. Vedro raspoloženi i puni
poleta, sakupili su se omladinci na Pol-
ljani, igrajući narodna kola, pjevajući
borbene narodne pjesme i manifestujući
Titu, Narodnom frontu i republici.

Tribina, sa koje su održani govori, bi-
la je ukrašena zelenilom i slikama mar-
šala Tita, Narodnog heroja i vodje om-
ladine pok. Lole Ribara, Staljina, Stjepa-
na Radića i Matije Gupca.

Miting je otvorila Milka Jurleka,
predsjednik kotarskog odbora USAOH.-
a. Ona je između ostaloga rekla: »Mi
smo se ovdje sastali da još čvršće isku-
jemo bratstvo i jedinstvo. Sakupljeni u
Narodnom frontu mi ćemo dana 11. XI.
manifestovati i potvrditi tekovine Na-
rodno-oslobodilačke borbe.

Slavko Filipi, član oblasnog odbora
USAOH.-a, obratio se prisutnima rije-
čima: »Drugovi i drugarice, borbena
omladino vodičkog kotara, pozdravljam
vas u ime oblasnog odbora USAOH.-a i
želim vam sve najbolje u vašem radu za
dobro naše napaćene domovine. Približa-
va se dan izbora, kada će svi narodi i
omladina naše zemlje da dadu svoj glas
za Tita i republiku, kada ćemo krunisati
pobjedu Narodno-oslobodilačke borbe.
Drugovi i drugarice, na ovim se izborima
ne radi o tome hoćemo li biti ili ne biti,
već o tome da potvrdimo ono što smo
izvojevali kroz četiri godine teške i nad-
ljudske borbe. (Poklici: Tako je!). Za
ove tekovine su glasovali stotine i hi-
ljade palih boraca. Za ovo glasuju mladi
udarnici na poljima i u tvornicama. Za
ove tekovine glasuju i omladinci na sječi
drva. Za republiku glasuje radna brigada
»Mile Grgića« kao i sve druge radne
brigade borbene omladine. Za repu-
bliku glasuju svi naši Dalmatinci, koji su sta-
pili u Jugoslavensku Armiju.«

Na kraju, Filipi je naglasio da je Tito
na prvom kongresu omladine Srbije re-
kao: »Na vas smo se oslonili 1941. go-
dine i nismo pogriješili. Na vas ćemo
se osloniti i sada i nećemo pogriješiti.«
Kraj govora druga Filipija bio je odu-
ševljeno pozdravljen pljeskanjem i pokli-
cima: »Tako je!«.

U ime jugoslavenske Mornarice govo-
rio je Ivo Branica: »U ime naše Mor-
narice pozdravljam vas i radujem se va-
šim uspjesima u radu na obnovi naše ze-
mlje. Govorim u ime junačke Mornarice,
koja je oslobodila Jadran i veliki dio
kopna. Mi, jugoslavenski mornari, obe-
ćajemo vam da ćemo uvijek ići sa vama
po putu zajedničkih podviga i zajedni-
čke pobjede. Mi se nismo plašili bunke-
ra ni topova, pa nas neće ni u buduće
plašiti nikakove zapreke. Pred nama se
nalazi budućnost i bolji život za sve naše
narode.«

Frkić Roko, tajnik kotarskog odbora
USAOH.-a, rekao je: »Sretan sam što se
je naša omladina okupila u borbene re-
dove da bi sačuvala stečene slobodine i
ravnopravnost naših naroda. Kao što je
naša omladina od 1941—1945. godine
lila svoju krv u ljutim borbama protiv
mnogobrojnih neprijatelja, tako i danas
naša omladina daje sve svoje snage da
izliječi bezbrojne rane, zadane našim
narodima od strane okupatora.«

U ime Narodnog fronta Vodice govo-
rio je Miše Dunat: »Omladinci i omla-
dinke, želim vam svaku sreću i napredak
u vašem plemenitom nastojanju na šire-
nju ljubavi i međusobnog razumijeva-
nja među našim narodima, koji su
danas okupljeni u jedinstvenom Naro-
dnom frontu pod vodstvom našeg ljublj-
nog maršala Tita. Jedinstveni Narodni
front nije jedna privremena koalicija,
već jedan dugi i čvrsti savez, koji je vo-
dio i koji će voditi Srbe, Hrvate, Slo-
vence, Makedonce i Crnogorce sreći i
napretku. Narodni front odigrao je ve-
liku ulogu za vrijeme oslobodilačkoga

Omladina na radu na Bilušića Buku

Pripreme za izbore za Konstituantu na šibenskom okrugu

OMLADINSKI MITING U PRIMOSTENU

U nedjelju 28. o. mj. održan je u Primošteni predizborni omladinski miting, na kojemu je došlo do spontanijih manifestacija odanosti maršalu Titu i narodnoj republici demokratskoj federativnoj Jugoslaviji.

Preko hiljadu omladinaca i omladinki iz Primoštena i Rogoznice, te okolnih mjesta sakupilo se je na trgu pod narodnim zastavama, transparentima, na kojima su se isticale natpisi: »Hoćemo Tita i Republiku!«, »Nećemo kralja i Monarhiju!«, »Živjelo bratstvo i jedinstvo jugoslavenskih naroda!« itd.

Sudjelovanje naših slavni mornara s torpiljarkom T. I. još više je uvećalo ovo omladinsko slavlje.

Borbenu omladinu i pionire pozdravila je Zora Peršen, tajnik Okružnog odbora USAOH.-Šibenik, prikazavši veliki značaj izbora za Ustavotvornu skupštinu, na kojima će omladina po prvi put glasati i time potvrditi svoju neograničenu privrženost načelima, za koja se je borila i radila.

»Mi hoćemo Tita i Republiku, jer to je garancija naše budućnosti i sretnijeg života. Mi ćemo zajedno sa čitavim narodom slaviti 11. studenoga pobjedu republike, u čemu će se ispuniti zavjet prema drugovima, koji su u temelje naše nove države uzidali svoje živote. U tome nas neće nitko skrenuti s puta, za to smo davali svoje živote i svoju krv, za to danas radimo i stvaramo udarnike na obnovi naše zemlje, za to ćemo jedinstvenije nego ikada dati svoj glas za Tita i republiku, protiv trulog i reakcionarnog.«

Jure Huljev, udarnik sa sječe drva u Kreševu govorio je o radnom heroizmu naše omladine na sječi drva, pozvavši prisutne drugove i drugarice, da neka i oni u svome radu slijede put, kojim su pošli omladinci, udarnici na obnovi i izgradnji domovine. Huljev obećaje da će on dostojno nositi naziv, koji je dobio za svoj rad.

Kapetan Veljko Viljević pozdravio je omladinu u ime Mornarice rekavši: »Omladina naše Armije i Mornarice raditi će požrtvovno i predano na jačanju naše vojske i mornarice, kako bi one što efikasnije mogle obraniti i očuvati stečenu slobodu i nezavisnost. Povezana sa seljačkom, radničkom i intelektualnom omladinom, omladina armije i mornarice jedinstveno će 11. studenoga dati

svoj glas za nosioca liste Narodnog fronta, narodnoga heroja, najvećega sina naših naroda maršala Tita i narodnu Republiku.«

Ante Bego, tajnik Okružnog odbora N. fronta pozdravio je omladinu i izručio pozdrav pionirima, upućen od Predsjednika Privremene Narodne skupštine dr. Ribara. Iza toga govorio je o važnosti predstojećih izbora za Ustavotvornu skupštinu, koja će ozakoniti ono za što su se borili i ginuli naši najbolji omladinci. Bego je također govorio o glasačkoj kutiji »bez liste« što predstavlja najveći znak demokratičnosti predstojećih izbora. O »pastirskom pismu« tajnik Bego kazao je da to bio pokušaj unošenja bespokojstva i mržnje protiv Narodnog fronta i narodne vlasti: »Ali cilj, koji se želio tim pismom postići, nije se postigao, jer je naš narod svijestan svoje snage i svoje moći i ne daje se zavesti s puta, jer stoji nepokolebljivo okupljen pod zastavom Narodnog fronta i svog voljenog vodje maršala Tita.«

Bego zatim poziva omladinu da bude dostojna onih, koji su dali svoje živote u borbi za slobodu i nezavisnost, koju mi danas uživamo. »Kroz udarnički rad, koji ste i do sada obavljali složno i jedinstveno, pristupite na izbore za Ustavotvornu skupštinu i manifestujte svoju ljubav i odanost našem vodji maršalu Titu i našoj narodnoj republici federativnoj demokratskoj Jugoslaviji. Svi na izbore 11. XI! Neka ni jedan glas ne ostane neiskorišten! Sve glasove za Narodni front — za Tita i Republiku!«

Govori su bili često prekidani neopisivim oduševljenjem razdragane omladine i pionira, koji su dugo nakon završenog mitinga klicali Narodnom frontu, jedinstvu omladine, dr. Ivanu Ribaru i svom ljubljenom vodji i učitelju maršalu Titu. Isto tako čitanje telegrama maršalu Titu i dr. Ivanu Ribaru bilo je popraćeno oduševljenim poklicima.

Navečer je omladina u omladinskom domu dala priredbu, davši nekoliko vrlo uspješnih tačaka. Nastup mornaričke omladine na ovoj priredbi izazvao je oduševljenje i radost. Ovime je još jedamput potvrđena životna povezanost između radničke i seljačke omladine. Poslije izvedenog programa igrala su se narodna kola i pjevale rodoljubive pjesme do kasno u noć.

Plodna aktivnost naše omladine

Što se više bliži Dan Republike sve to veća je i plodnija aktivnost omladine našeg okruga.

Kao i uvijek do sada na svim poljima djelatnosti omladina Bukovice u svemu služi za primjer drugovima iz ostalih kotara našega okruga. Dočekati 11. studenoga ne svodi se u Bukovici samo na bezbroj mitinga na kojima omladina izražava svoje težnje i vjernost Titu i republici, već i u redu na obnovi zemlje. Hrabri udarnici omladinske radne brigade »Dušan Grčić« u svemu prednjače. Zadaci, koje je ova brigada sebi postavila, nesamo što se izvršuju nego se i prevazilaze određene norme. Bribirska omladinska četa obavljala se da će zasaditi velike komplekse šume i voćaka. U tome pravcu pristupilo se pošumljivanju čuvene Bribirske Glavice nekadašnjeg sjedišta hrvatskih banova Šubića i Zrinskoga. Do sada je na ovoj goleti, gdje se nalazio stari muzej i crkva, koje su četnici zapalili, iskopano 10.000 jama.

Omladina Varivoda i Djevsraka pristupila je zasadjivanju velikog rasadnika na prostoru 100×100 m². Ovaj rasadnik poslužit će narodu za njegove potrebe i u tome omladina ne žali ni truda ni napora.

Kistanjska i Ivoševačka omladina također je pristupila poslu i postigla velike rezultate.

Jesenja sjetva nalazi u omladini Bukovice svog velikog radnika. Ona je obećala da će učiniti sve kako bi sva obradiva zemlja bila zasijana i obradjena. Rad na kulturnom i zdravstvenom polju obilan je i postizava velike uspjehe. Narodna vlast u vrijednoj omladini Bukovice nalazi svog velikog pomagača, jer nema akcije gdje se omladina ne založi svim snagama i stečenim iskustvom.

U predizbornoj kampanji na privrednom polju omladina kninske Krajine daje veliki udio svijesna da će na taj način najviše doprinijeti za ozakonjenje tekovina naše borbe. Sudjelovanje u sječi drva u Kreševu i na Velebitu i rezultati tamo postignuti podstakli su omladinu kninske Krajine na još veća radna pregruća. Rad na Čavlinovom Buku gdje

uz kninsku srpsku omladinu suđeluje i hrvatska omladina, te omladina šibenskog i vođičkog kotara dnevno se postižu sve veći i značajniji uspjesi. Od prisutnih omladinaca na Čavlinovom Buku najviše se ističu svojim upornim radom Nikica Marijanović, Draginja Miloš, Djuro Mrdajani i Siša Bojanić. 113 omladinaca i omladinki iz Kovačića, Kninskog Polja, Biškupije i Vrpolja istaklo se u sječi žbunja i grmova. 100 nadnica dato je na sabiranju kukuruza sa državnog imanja.

I u kninskoj Krajini započela je sjetva. Na poljima gdje se ore i sije omladina također uzima vidnog učesća pomažući svoje starije.

Kulturno-prosvjetni rad po selima kotara plodan je i uspješan. Održano je u zadnje vrijeme 11 priredaba, mnogo konferencija i čitalačkih sastanaka. Naročito je pohvalan rad diletanskih grupa iz kninskog Polja i Kovačića, koje se spremaju za nove komade.

Omladina vođičkog kotara također čini velike napore da ne zaostane u radu od omladine drugih kotara našeg okruga. Pored rada na sječi drva u Velebitu i na Čavlinovom

II. Dalmatinska prela ž Drinu (V. ofenziva)

Buku rad na poljima i cestama je veoma intezivan.

Kulturno društvo »Tigar« u Pirovcu, koje uglavnom sačinjavaju omladinci, dalo je prošlih dana veoma uspješnu priredbu. Prilikom bolesti omladinca Šime Meića omladina Pirovac pokazala je divan primjer drugarva, sakupivši 600 dinara za bolesnog druga.

OMLADINA DRNIŠKOG KOTARA JEDINSTVENA KAO NIKADA

U Drnišu je održan veliki omladinski miting. Mladi radnici iz Siverića i Velušica, seljaci i seljanke iz Petrova Polja, Zagore, Razvadja, Promine i drugih sela stizali su u Drniš pod narodnim zastavama, zbratimljeni sa srednjoškolskom omladinom manifestujući svoju neograničenu ljubav i odanost Narodnom frontu, maršalu Titu i republici. Šetalište u Drnišu, gdje je održan miting, pružalo je veličanstvenu sliku.

Miting je otvorio tajnik kotarskog odbora USAOH.-a Milan Bačko-Rosić, koji je naglasio veliku važnost predstojećih izbora i historijsku ulogu omladine u narodno-oslobodilačkoj borbi.

Kapetan Djuro Markić iznio je muke i patnje, kroz koje su prošli naši narodi u toku četirigodišnje borbe za slobodu, naglasivši:

»Kao što smo mogli sve ove četiri god. patiti, gladovati i najzad pobijediti, to pogotovo možemo danas kad ćemo na izborima za Konstituantu dati svoj glas za ozakonjenje te naše borbe i naših patnji.«

Zatim je minutom šutnje odana počast borcima palim za slobodu.

Stevo Perica, član okružnog Narodnog fronta Šibenik, govorio je o žrtvama, koje je naš narod dao kroz narodno oslobodilačku borbu, a naročito naša junaka omladina.

»Ugledajte se na one poginule drugove, koji su svoj mladi život dali za slobodu i dobro naroda, za Narodni front i republiku. 11. studenoga mi treba da glasamo, mi ćemo glasati, jer na taj način odajemo zahvalnost onima koji su položili svoje živote u temelje narodne republike Demokratske Federativne Jugoslavije, prave domovine svih naših naroda.«

Miko Tripalo, tajnik Oblasnog USAOH.-a, istakao je važnost prava glasa, koje je omladina izvojevala kroz 4 godine borbe i njezinu odlučnost da smjelo ide putem bratstva i jedinstva, sreće i blagostanja, kojim su putem išli najbolji omladinci, a koji je izabrao vodja naših naroda maršal Tito. Govoreći o opoziciji kao protunarodnoj stranci, Tripalo kaže da je njezin cilj da razbije narodno jedinstvo kako bi ponovno mogla zasjesti na grbaču naroda, sisati ga i eksploatirati njegov trud i muku. Medjutim planovi opozicije su propali i propasti će svaki takav daljnji pokušaj, jer je naš narod danas jedinstveniji nego ikada i odlučan da daje sve za Tita i republiku.

Sa mitinga su upućeni brzogovorni pozdravi maršalu Titu, dru Vladimiru Bakariću i Centralnom odboru USAOH.-a, u kojima se obećaje da će omladina drniškog kotara zbratimljena, hrvatska i srpska, 11. XI, istupiti i glasati za listu Narodnog fronta i na taj način potvrditi ono za što su umirali i borili se najbolji omladinci.

DALMATINSKO KOSOVO ODALO JE VELIKU POČAST SVOJIM PRVOBORCIMA ŽRTVAMA ČETNIKA

Ovih dana izvršeno je na Dalmatinskom Kosovu svečano prenašanje posmrtnih ostataka trojice kosovskih prvoboraca, Narod dalmatinskog Kosova uzeo je velikom udjela u povorci oplakujuć svoje prvoborce. Omladina je oplela vijence i odala dužnu počast žrtvama četničkog terora. Sahrana je izvršena na groblju u Markovcu, gdje će od sada počivati kosti braće Djure i Dušana Bješana Spirina i Mile Zarića, svih trojice iz sela Orlića.

Odmah u početku ustanka ova trojica omladinaca iz Orlića pristupila su u NOP i aktivno ga pomagala. U doba, kad je Narodno-oslobodilački pokret širom domovine počeo da se rasplamsava, a teror okupatora i njegovih domaćih slugu postao sve žešći, ne žaleći svoje živote, Bijelani i Zarić pristupaju većim akcijama protiv neprijateljskih komunikacija, dižu u zrak prugu, kojom neprijatelji transportiraju pojačanja u Afriku i Grčku. U tom najtežem momentu oni pružaju u Kosovu, tvrdjavi četništva i ustaštva, veliki otpor neprijatelju i zadaju mu teške gubitke. U četničko-talijanskoj akciji 12. 1. 1943. god. hrabri partizani iz Orlića bivaju uhvaćeni od četnika i Talijana i sudjeni u Kosovu od zloglasnog Djujićevog suda. Narod Kosova neće nikada zaboraviti strahovita mučenja, na koja su bili podvrgnuti hrabri rodojubi, kojima su bili izbijeni zubi, vadjene oči, a tjelesa izbodena četničkim kamama i fašističkim bajonetama. Vojvoda Djujić, odlikovan Karađorđevom zvijezdom za svoja »junakstva«, u prisustvu fašističkih oficira izrekao je smrtnu osudu. Na Glavici, na kojoj je izvršeno strijeljanje hrabrih prvoboraca, četnički vojvoda Mijović, »kapetan kraljevske vojske u otadžbini«, pročitao je osudu, koja je glasila u ime »njegova veličanstva kralja Petra i po naredjenju ministra vojske i mornarice generala Draže Mihailovića«. Obrazloženje presude sastojalo se u tome što je teretilo strijeljane rodoljube da su saradivali s partizanima i da su rušili prugu »našim saveznicima« t. j. Talijanima i Nijemcima.

Tjelesa strijeljanih rodoljuba ostala su tri dana na pustoj ledini, a kad su se počela raspadati, onda su kraljeve vojvode naredile da ih se ukopa kraj njihove kuće. To naredjenje išlo je za tim da ulije strah porodicama strijeljanih i da u slučaju njihova žaljenja budu i same porodice izvrgnute četničkim »zakonima«.

Uspomena na ove žrtve davala je narodu Dalmatinskog Kosova snage i poleta da sa još više odlučnosti pristupa Narodno-oslobodilačkom pokretu i da se još jače odupire pojačanom četničko-ustaškom teroru.

Neka je slava i hvala omladincima-prvoborcima braći Bijelani i Mili Zariću!

Ante Bokan

U Betini je priredjen 29. X. svečani sprovod prvoborcu i neustrašivom borcu za narodna prava Anti Bokanu, koji je podlegao teškoj bolesti.

Od prvog dana fašističke okupacije Bokan pomaže i aktivno učestvuje u narodno-oslobodilačkom pokretu radi čega biva 1942. god. uhapšen od Talijana i izvrgnut teškim mučenjima i zlostavljanjima. Radi sudjelovanja u NOP.-u izveden je pred fašistički sud, koji ga je osudio na 5 godina robije, koju je do kaptulacije Italije izdržavao u zloglasnoj tamnici u Trentu. Poslije povratka iz ropstva opet nastavlja neumornim radom u NOP.-u, gdje njegov samoprijegorni rad biva zapažen i cijenjen.

Ispraćaju posmrtnih ostataka Ante Bokana sudjelovalo je čitavo mjesto i delegacije iz okolnih sela. U povorci je nošeno 30 vijenaca. Nad otvorenim grobom oprostio se od pokojnika Gojko Jakovčev, koji je podvukao pokojnikove vrline, a naročito njegov doprinos učvršćenju narodne vlasti i obnovi nove Demokratske Federativne Jugoslavije.

Slava prvoborcu Anti Bokanu!